

INTERNATIONAL JOURNAL OF ECONOMIC AND ADMINISTRATIVE ACADEMIC RESEARCH

Available online, ISSN: 2757-959X |

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ijerdersi> |

Economic and Administrative Academic Research

EXAMINING UNIVERSITY STUDENTS' AWARENESS AND KNOWLEDGE LEVELS ON GREEN ACCOUNTING AND ITS APPLICATIONS: THE CASE OF SİVAS CUMHURİYET UNIVERSITY

MAHMUT FURKAN KAYA^a, Seval ELDEN ÜRGÜP^{*b}

**Corresponding Author*

ARTICLE INFO

Research Article

Received :
26/03/2025
Accepted :
15/10/2025

Keywords:

University Students,
Green Accounting
Awareness, Green
Accounting.

ABSTRACT

Green accounting is a branch of accounting that incorporates environmental costs and activities into financial reports. Unlike traditional accounting, it considers a business's environmental impact, resource consumption, and costs related to environmental protection, helping businesses assess both their economic and environmental performance. This study aims to evaluate the awareness and knowledge levels of Sivas Cumhuriyet University students on green accounting and its applications. A sample of 474 students enrolled in accounting courses participated, and data was collected through a "Personal Information Form" and a "Perceptions and Awareness of Students on Green Accounting" survey. The data was analyzed using IBM SPSS 22. Results showed that students had high knowledge and awareness, with average responses above 3 for all scale sub-dimensions. The gender variable did not significantly affect scores, but the department variable led to significant differences in green accounting perception and awareness. Notably, differences were found between business administration and finance and banking departments in perception, and between econometrics and public administration departments in awareness. A significant difference was also observed between finance and banking and business departments in total scores. Furthermore, the grade level influenced the sub-dimensions and total scores significantly. However, the accounting course taken did not result in significant differences in perception and awareness levels.

Uluslararası İktisadi Ve İdari Akademik Araştırmalar Dergisi, 5(2), 2025, 146-167

YEŞİL MUHASEBE VE UYGULAMALARI HAKKINDA ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FARKINDALIK VE BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ*

MAKALE BİLGİSİ

Araştırma Makalesi

Geliş : 26/03/2025
Kabul : 15/10/2025

Anahtar Kelimeler:

Üniversite
Öğrencileri, Yeşil
Muhasebe
Farkındalığı, Yeşil
Muhasebe

ÖZ

Yeşil muhasebe, bir işletmenin çevresel maliyetlerini ve faaliyetlerini finansal raporlara entegre eden muhasebe dalıdır. Bir işletmenin çevreye verdiği zararları, doğal kaynakların tüketimini, çevreye yönelik koruma ve iyileştirme faaliyetlerinin maliyetlerini hesaba katar, işletmelerin ekonomik ve çevresel performanslarını değerlendirerek sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmalarını amaçlar. Sivas Cumhuriyet Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin yeşil muhasebe ve uygulamalarına ilişkin farkındalık ve bilgi düzeylerinin belirlenmesinin amaçlandığı çalışmada muhasebe dersi alan 474 öğrenci örnekleme alınmış, araştırma kapsamında “Kişisel Bilgi Formu” ve “Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Yeşil Muhasebe Konusundaki Algıları ve Farkındalıkları” veri toplama araçları ile yüz yüze elde edilen anket verileri Excel uygulamasına aktarıldıktan sonra IBM SPSS 22 Paket İstatistik programı ile analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda; ölçeğe verilen yanıt ortalamalarının tüm alt boyutlar ve ölçek toplamında 3’ün üzerinde olduğu ve öğrenciler yüksek bilgi ve farkındalığa sahip olduğu; ölçek alt boyutları ve toplam puanlarında cinsiyet değişkeninin anlamlı bir farklılığa neden olmadığı; öğrencilerin yeşil muhasebe algısı ve yeşil muhasebe farkındalığı alt boyutları ile toplam ölçek puanlarında bölüm değişkeninin anlamlı bir farklılığa neden olduğu ve yapılan analiz sonucuna göre yeşil muhasebe algısı alt boyutunda işletme ile finans ve bankacılık bölümleri arasında, yeşil muhasebe farkındalığı alt boyutunda ekonometri ve kamu yönetimi bölümleri arasında, toplam ölçek puanlarında ise finans ve bankacılık ile işletme bölümleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu; ölçek alt boyutları ve toplam puanları sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği son olarak öğrencilerin algı ve farkındalık düzeyleri alınan muhasebe dersine göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

* Bu çalışma, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı’nda yürütülen ve danışmanlığını Doç. Dr. Seval ELDEN ÜRGÜP’ün yaptığı “YEŞİL MUHASEBE VE UYGULAMALARI HAKKINDA ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FARKINDALIK VE BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasından faydalanılarak oluşturulmuştur.

1. GİRİŞ

Çevre, insan ve diğer canlıların etkileşim içinde olduğu doğa ile birlikte tüm canlı ve cansız varlıkların yaşamını sürdürdüğü alandır. İnsanlık, başlangıçta çevreyi hayatta kalmak için kullanırken, hızla gelişen bilim ve teknoloji ile çevreyi sömürmeye başlamıştır. Bu durum, çevre koruma bilincinin gelişmesine yol açmıştır (Apalı, Acun 2019: 27). Muhasebe bilimi, çevresiyle sürekli etkileşimde olan bir açık sistemdir. Çevresel sorunların artmasıyla muhasebede yeni prensipler ve yöntemler geliştirilmiştir. Şirketlerin çevresel etkileri, gelecekteki kararlar için belirgin hale getirilmeli ve paydaşlara sunulmalıdır (Kestane, Çelik 2023: 361).

Yeşil muhasebe, çevresel faaliyetleri aktif bir şekilde sürdüren ve çevresel duyarlılığı artıran önemli bir yönetim aracıdır (Hanife, Kahar 2015: 159). Ancak, işletmeler çevreye verdikleri zararları kaydetmekte zorlanmaktadır. Çevresel maliyetler ayrı bir hesapta izlenmeli, ancak çoğu işletme bu maliyetleri genel giderlerde takip etmektedir (Junger da Silva vd. 2020: 231). Çevresel sorunlar, tüm bilim dallarının iş birliği ile çözülmeye çalışılmaktadır. Muhasebe bilimi de yeşil muhasebe ile bu sürece katkı sağlamaktadır (Caraiani 2015: 287; Yücel, Öztürk 2021: 173).

Bu çalışma, yeşil muhasebe ve uygulamalarının lisans düzeyindeki muhasebe öğrencilerinin bilgi ve farkındalık düzeylerine etkisini incelemektedir. Çalışma, teorik bir çerçeve ile başlayıp, saha araştırmasıyla devam etmektedir. İlk bölümde çevre sorunları ve ekonomik yaklaşımlar açıklanmıştır. İkinci bölümde, yeşil muhasebe kavramı ve gerekliliği detaylandırılmıştır. Son bölümde ise Sivas Cumhuriyet Üniversitesi öğrencileri ile yapılan anketin analizleri yer almıştır. Anket verileri analiz edilerek sonuçlar elde edilmiştir.

2.ÇEVRE KAVRAMI

2.1. Çevre Sorunları

Çevre sorunları, günümüzün en büyük küresel problemlerindendir. İklim değişikliği, hava ve su kirliliği, toprak erozyonu ve biyoçeşitlilik kaybı gibi sorunlar, nüfus artışı ve aşırı tüketimle daha da kötüleşmektedir. Şirket sayısındaki artış ekonomik büyümeyi desteklerken, çevre koruma konusunda aynı başarı sağlanamamaktadır. Üretim süreçleri doğal kaynakları tüketirken çevreye zarar vermekte ve bu da ekolojik dengenin bozulmasına yol açmaktadır. Çevre sorunlarını azaltmak için sürdürülebilir teknolojiler geliştirilse de, ekonomik büyüme ile çevre koruma arasında bir denge kurulması gerekmektedir. İklim değişikliği, sera gazlarının artışıyla birlikte sıcaklıkların yükselmesine ve ekstrem hava olaylarının sıklaşmasına neden olurken, hava kirliliği de sanayi, ulaşım ve enerji üretimi gibi faaliyetlerden kaynaklanmaktadır.

Hava kirliliği, solunum ve kardiyovasküler hastalıklara yol açarak özellikle büyük şehirlerde ciddi bir sorun haline gelmiştir. Su kirliliği, endüstriyel ve evsel atıklar, tarım ilaçları ve fosil yakıt kullanımı nedeniyle ekosistemlere ve insan sağlığına zarar vermektedir. Toprak erozyonu, tarım, ormansızlaşma ve inşaat faaliyetleri sonucu verimli toprakların kaybına neden olarak tarım verimliliğini azaltmaktadır. Biyoçeşitlilik kaybı ise ekosistem dengesini bozarak tarımsal üretimi tehdit etmektedir. Atık yönetimi, geri dönüşüm ve doğru bertaraf yöntemleriyle çevre kirliliğinin önüne geçmeyi amaçlamaktadır.

Bu sorunlarla mücadelede uluslararası iş birliği ve etkili politikalar gereklidir. Temiz enerjiye geçiş, su ve enerji verimliliğini artırma, ormansızlaşmayı durdurma ve atık yönetimini iyileştirme gibi adımlar sürdürülebilir kalkınma için kritik öneme sahiptir. Devlet politikaları, çevre yönetiminde belirleyici bir rol oynayarak stratejilerin oluşturulmasını ve uygulanmasını sağlar. Etkili bir politika için somut bir plan, yöntem ve hedeflerin belirlenmesi gerekmektedir.

Politika belirlemek için sorunları tanımlamak, hedefleri belirlemek ve yöntem seçmek gereklidir. Siyaset bilimi, hükümet yapısını ve siyasi ilişkileri incelerken, politika belirli bir hedefe ulaşmak için benimsenen yöntemleri açıklar. Çevre politikası, çevresel süreçleri ve hedefleri içeren bir yol haritasıdır ve genel politikalarla uyumlu olmalıdır. Eğitim düzeyi arttıkça bireylerin çevre politikalarına ilgisi artmakta, bu da çevre sorunlarının önlenmesi ve yönetilmesini zorunlu kılmaktadır.

Çevre politikalarının temel amacı, çevre kalitesini koruyarak toplumsal refahı artırmaktır. Bireylerin bu politikaların oluşturulmasına ve uygulanmasına bilinçli katılımı önemlidir. Çevre sorunlarına yönelik yaklaşımlar üç şekilde olabilir: her soruna ayrı çözüm üretmek, ülke genelinde uzun vadeli politikalar belirlemek ve küresel düzeyde iş birlikleriyle sistematik çözümler geliştirmek. Çevre politikaları, yaşamın sürdürülebilirliğini sağlamak için kritik bir araçtır.

Çevre politikaları, düzeltme karşıtı ve düzeltici politikalar olarak ikiye ayrılır. Küresel çevre politikaları, dünya genelinde çevresel değerlerin korunmasını ve üretim-tüketim faaliyetlerinden kaynaklanan zararların önlenmesini amaçlar. Çevre politikaları, maliyet paylaşımı ve ulusal stratejilerin oluşturulmasını da içerir.

Sanayileşme süreci çevre sorunlarını artırmış, bu nedenle ulusal ve uluslararası iş birlikleri zorunlu hale gelmiştir. Çevre politikası stratejileri dört aşamadan oluşur:

- Çevresel hasarın değerlendirilmesi,
- Hasarın onarılması ve korunma,
- Çevre dostu teknolojilerin kullanılması,
- Sanayi yapısında değişim.

Çevre politikaları, mevzuat, mali araçlar ve kamu destekleri aracılığıyla uygulanır. Temel hedefleri sağlıklı bir çevre sağlamak, çevresel değerleri korumak ve adalet ilkelerine bağlı kalarak çevre yükünü paylaşmaktır. Çevre politikası dört temel prensibe dayanır:

- Kirleten öder ilkesi: Çevreyi kirleten, maliyetini üstlenmelidir.
- Özen ilkesi: Doğal kaynakların korunması için dikkatli ve sürdürülebilir kullanımı sağlanmalıdır.
- Önleme ilkesi: Çevresel zararlar ortaya çıkmadan önlenmelidir.
- İş birliği ilkesi: Çevre politikalarının etkinliği için toplumsal katılım gereklidir.

Çevre sorunları, ekonomik faktörlerle doğrudan ilişkilidir. Doğal kaynaklar ekonomik üretimin bir parçası olarak görülmekte, ancak bu yaklaşım ekolojik sistemleri tehdit etmektedir. Artan nüfus ve teknolojik gelişmeler çevresel bozulmayı hızlandırırken, sanayileşmiş ve fakir ülkeler farklı nedenlerle çevreyi kirletmektedir. Bu kısır döngünün kırılması için etkili çevre politikalarının uygulanması şarttır.

Ekonomiden kaynaklanan çevre sorunlarını çözmek için kullanılan araçlar, ekonomi politikasına dayalıdır ve iki ana gruba ayrılır: Kamu hizmetleri (çevre vergileri, çevre fonları, kirlilik sertifikaları, vb.) ve piyasa tabanlı araçlar. Bu araçlar, çevresel standartları karşılamak ve sürdürülebilirliği sağlamak için kullanılır. Temel tema, sürdürülebilir kalkındır; bu da doğanın ve kaynakların israf edilmeden kullanılması ve ekonomik kalkınmanın çevresel etkileri dikkate alarak gerçekleştirilmesi anlamına gelir.

Çevre vergileri, çevre kirliliğini engellemek amacıyla kullanılan mali araçlardır. Kirlilik sertifikaları, çevre kalitesini sağlamak için sınırlandırmalar getiren sistemlerdir. Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED), planlanan faaliyetlerin çevresel etkilerini önceden değerlendirerek

olumsuz etkilerin önlenmesini amaçlar. Performans teminatları, çevreye zarar verme potansiyeli olan faaliyetlere karşı bir güvence sağlarken, depozito geri ödeme sistemleri geri dönüşümü teşvik eder.

Çevre sorunlarının önlenmesi ve çözülmesi, ekonomi ile iç içe bir ilişki kurar. Ancak, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki uçurum, çevre politikalarının etkinliğini kısıtlamaktadır. Uluslararası iş birliği, çevreyi küresel ölçekte korumak için kritik öneme sahiptir. Geçtiğimiz yıllarda çevresel bozulmanın sonuçları ciddi boyutlara ulaşmış ve bu durum, daha etkili ve hızlı çözümler bulma ihtiyacını doğurmuştur. Uluslararası çevre yönetimi ve iş birliği, çevre politikalarının etkinliği için gereklidir.

Çevrenin korunması, tüm dünya için ortak bir yarar sağladığı için uluslararası iş birliği gereklidir. Ancak, her ülkenin farklı bakış açıları ve çıkarları vardır, bu da çevre politikalarının uygulanmasını zorlaştırır. Ayrıca, çevre koruma politikalarının maliyetleri ve rekabeti artırması, özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki maliyet paylaşımını sorun haline getirebilir. Çevresel iyileştirmelerin faydalarının eşit şekilde paylaşılmaması, ülkelerin bu maliyetlere katlanmasını engeller.

Uluslararası kuruluşlar, çevre sorunlarıyla mücadelede önemli bir rol oynar. Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği ve Dünya Bankası gibi organizasyonlar, çevreyi küresel ölçekte ele almak için çeşitli programlar yürütmektedir. Ancak, bu kuruluşların etkisi genellikle sınırlıdır, çünkü yaptırım yetkileri yoktur ve ülkeler arasındaki anlaşmazlıklar çözülmekte zorlanmaktadır. Bu eksiklik, küresel çevre sorunlarının çözümünde bir zafiyet oluşturur.

Bu bağlamda, çevreyi yönetebilecek ve tüm dünya ülkelerinin ortak çıkarlarını gözetebilecek yeni bir küresel çevre otoritesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu otoritenin, tüm ülkelerin çevre politikalarını koordine etmesi, şeffaflık sağlaması ve gerekli araştırma ve geliştirme çalışmalarını desteklemesi beklenmektedir. Ayrıca, çevreyi korumak için uluslararası iş birliği ve güven ortamı oluşturulması kritik öneme sahiptir.

2.2. Çevre Sorunlarını Önlemek İçin Ekonomik Yaklaşımlar

Çevre sorunlarını önlemek için ekonomik yaklaşımlar, çevresel etkilerin maliyetlerini içselleştirerek çevresel sürdürülebilirliği teşvik etmeyi amaçlar. Bu yaklaşımlar, çevresel kaynakların daha etkin kullanımını desteklerken aynı zamanda ekonomik büyümeyi de hedefler. Çevre sorunlarının önlenmesi için, nüfus artışı, kentleşme ve sanayileşmenin engellenmesi, üretimin insanların ihtiyaçlarına uygun olması gerekir. Bu dengeyi sağlamak için geliştirilen ekonomik yaklaşımlar şunlardır:

- Sürdürülebilirlik
- Eko-Kalkınma
- Maliyet-Fayda Analizi
- Yasal Önlem ve Standartlar

2.2.1. Sürdürülebilir Kalkınma

Sürdürülebilir kalkınma, çevresel sorunları önlemek için ekonomik yaklaşımların önemli bir parçasıdır. Bu yaklaşım, ekonomik büyüme ile çevresel koruma arasında denge kurmayı amaçlar. Sürdürülebilirlik kavramı, 1987'de Birleşmiş Milletler Brundtland Komisyonu raporunda önem kazanmıştır. Raporun tanımına göre, sürdürülebilir kalkınma; gelecekteki nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama kabiliyetinden ödün vermeden, şimdiki neslin ihtiyaçlarını karşılamak anlamına gelir. Sürdürülebilirliğin amacı, doğayı tüketmeden kullanmaktır ve gelecek nesillere sağlıklı bir çevre bırakmaktır.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, sürdürülebilir kalkınmaya farklı açılardan yaklaşmaktadır. Gelişmekte olan ülkeler, doğal kaynaklar ve tarım alanlarına odaklanırken, gelişmiş ülkeler kendi kaynaklarını tükettiğinden, gelişmekte olan ülkelerin kaynaklarına yönelmektedirler.

2.2.2. Ekolojik Kalkınma

Ekolojik kalkınma, çevresel sorunları önlemek ve doğal kaynakları sürdürülebilir bir şekilde kullanmak için geliştirilmiş bir ekonomik yaklaşımdır. Bu yaklaşım, ekonomik büyümeyi sürdürülebilir kılmayı ve çevresel sorunları azaltmayı hedefler. Ekolojik kalkınma, 1970'li yıllarda ortaya çıkan eko-kalkınma kavramı ile ilişkilidir. Ekolojik gelişme, ekonomik kalkınmayı sağlamak için öncelikle ekoloji ilkelerine uyulması gerektiğini savunur. Teknolojiyi kullanarak ekonomiyi iyileştirmeyi amaçlayan bu yaklaşım, genellikle sürdürülebilir kalkınma kavramıyla karıştırılmaktadır. Ancak ekolojik kalkınma, çevresel sorunları çözmeye yönelik daha spesifik ekonomik faaliyetleri içermektedir.

Sonuç olarak, ekolojik kalkınma çevresel sorunları önlemek ve doğal kaynakları sürdürülebilir şekilde kullanmak için önemli bir ekonomik yaklaşımdır. Bu yaklaşım, ekonomik büyümeyi teşvik ederken çevresel etkileri azaltma potansiyeline sahiptir.

2.2.3. Fayda-Maliyet Analizi

Fayda-maliyet analizi, çevresel sorunları önlemek için kullanılan ekonomik yaklaşımlardan biridir. Bu yöntem, bir politikanın veya projenin getirdiği faydalar ile maliyetlerin karşılaştırılmasını amaçlar ve çevresel projelerin etkinliği ve sürdürülebilirliğini değerlendirmede kullanılır. Fayda-maliyet analizi, şirketlerin yatırım kararı alırken elde edecekleri kârlar ve yatırımın ekonomik ömrü boyunca katlanacakları maliyetleri belirlemek için kullanılan bir yöntemdir (Hammitt, 2021: 77). Uygulama için bir maliyet-fayda oranına ihtiyaç vardır; bu oran, yatırımın ekonomik ömrü boyunca belirli bir iskonto oranı ile garantili nakit girişlerinin bugünkü değerinin, yatırım için gerekli nakit girişlerinin bugünkü değerine oranıdır. Bu oran, alternatif projeler arasında hangi yatırımın daha fazla verim sağladığını belirlemeye yardımcı olur ve karar verme aşamasındaki sorunları çözmeye olanak tanır (Muller, 2018: 47).

Fayda-maliyet analizinin uygulamasında, faydanın parasal değeri ölçülür, ancak bu süreçte zorluklar ortaya çıkabilir. Bu zorluklara rağmen, toplam getiri/toplam maliyet oranı en yüksek olan yatırım daha avantajlıdır. Özellikle kamu sektöründe, sosyal desteğin de dikkate alınması gerektiğinden bu analiz sıklıkla tercih edilmekte ve önemli avantajlar sunmaktadır. Çevrenin giderek daha fazla önem kazandığı gelişmiş ülkelerde, çevre dostu yatırımlar için maliyet-fayda analizi daha fazla kullanılmaktadır (Metin, 2017: 41).

Fayda-maliyet analizi, çevresel projelerin faydalarını genellikle ekonomik terimlere dönüştürerek belirler. Örneğin, bir projenin hava kalitesini artırması bekleniyorsa, bu iyileşmenin ekonomik faydaları; sağlık harcamalarındaki azalma, üretkenlikte artış veya çevre koruma gibi avantajlar şeklinde ölçülür (Korukoğlu, 2014: 481). Maliyetler genellikle daha kolay belirlenir ve bunlar; uygulama, işletme, bakım ve gerekirse yenileme maliyetlerini içerir.

Sonuç olarak, fayda-maliyet analizi, çevresel projelerin ekonomik etkilerini değerlendirerek, kaynakların en verimli şekilde kullanılmasını ve çevresel sorunların etkili bir şekilde ele alınmasını sağlar (Bozdemir, Öcel 2017: 65-66).

2.2.4. Yasal Düzenleme ve Standartlar

Yasal düzenlemeler ve standartlar, çevre sorunlarını önlemek için ekonomik yaklaşımların önemli bir parçasıdır. Bu düzenlemeler, çevresel etkileri kontrol altına almak amacıyla çevre kirliliği ve aşırı kaynak kullanımını engellemeyi hedefler. Çevre sorunları arttıkça, şirketlerin kâr amacı güderken çevresel etkileri göz ardı etmesiyle ilgili kanunlar ve standartlar geliştirilmiştir (Kocamaz, 2012: 113). Çevre hukuku literatürüne giren bu düzenlemeler, çevre kirliliğinin nedenlerini ve dengesiz kaynak kullanımını kontrol etmeye yönelik bağlayıcı yasalar içerir (Zencirkıran, 2015: 70).

Yasal düzenlemeler, genellikle atık yönetimi, hava ve su kirliliği kontrolü, ve doğal habitatların korunması gibi çevresel faaliyetleri düzenler (Karababa, 2018: 19). Standartlar ise, üretim süreçlerinin çevresel etkilerini ölçmek ve azaltmak için belirlenir. ISO 14001 gibi çevre yönetim sistemi standartları, şirketlerin çevresel performanslarını izlemelerine yardımcı olur (Yünlü, 2020: 188).

Yasal düzenlemeler ve standartlar, çevresel etkileri azaltarak doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlar ve temiz bir çevre bırakmayı amaçlar. Bu yaklaşımlar şunları içerir (Terzi, 2013; Işık, 2022: 293):

- Dolaysız Kontrol Araçları: Faaliyetlerin doğrudan kontrolü, örneğin çevresel izinler ve atık yönetimi yönergeleri.
- Dolaylı Kontrol Araçları: Çevresel etkileri dolaylı olarak kontrol etmeyi amaçlar, örneğin enerji verimliliği teşvikleri.
- Vergilendirme: Çevresel etkileri azaltmaya yönelik vergilendirme, örneğin Pigouvian vergi.
- Çevre Vergileri: Karbon vergisi gibi doğrudan çevresel etkileri azaltmaya yönelik vergiler.

3. YEŞİL MUHASEBE

3.1. Muhasebenin Temel Kavramları Açısından Çevre

Muhasebenin temel kavramları açısından çevre, işletmelerin faaliyetlerinin çevreye olan doğrudan veya dolaylı etkilerini ifade eder. Bu etkiler, doğal kaynakların tüketimi, enerji kullanımı, atık üretimi, su kullanımı, karbon emisyonları ve çevresel kirlilik gibi unsurları içerir. Muhasebe, işletmelerin çevresel etkilerini ölçmelerine, izlemelerine, raporlamalarına ve yönetmelerine olanak tanır (Haftacı, Soylu, 2008: 105). Yeşil muhasebe, bu geleneksel kavramları çevresel boyutla genişleterek, işletmelerin çevresel faaliyetlerinin finansal performanslarını değerlendirip, sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olur (Yetkin, 2013: 44).

3.2. Yeşil Muhasebe Tarihi

Yeşil muhasebe, çevresel etkilerin ekonomik hesaplara dahil edilmesini sağlayan bir yaklaşımdır. Geleneksel muhasebenin yalnızca finansal performansı değil, aynı zamanda çevresel etkileri de dikkate alması gerektiğini savunur. Yeşil muhasebenin kökenleri, çevresel kaynakların sürdürülebilir kullanımını ve çevresel etkilerin azaltılmasını savunan bir anlayışa dayanır (Lako, 2017: 73).

Muhasebe, mali olayların kaydedilmesi ve sınıflandırılması sürecini ifade eder ve çevre ile etkileşime girer (Gacser, Szoka, 2021: 4). Yeşil muhasebe, çevresel maliyetleri belirleyerek, sürdürülebilirlik raporları aracılığıyla paydaşlara iletilmesini sağlar. 1960'lı yıllarda kökeni atılan yeşil muhasebe, 1980'lerde gelişmeye başlamış ve 1992 Rio Dünya Zirvesi ile iş dünyasında önemli bir konu haline gelmiştir (Chamorro, Mendoza, 2021: 168).

Yeşil muhasebe, çevresel maliyetleri belirleme, doğal kaynak kullanımını izleme ve çevresel performansı değerlendirmede yardımcı olarak şirketlerin çevresel etkilerini azaltmasına ve sürdürülebilirliklerini artırmasına olanak tanır (Hernádi, 2012: 25).

3.3. Yeşil Muhasebe Amaçları

Yeşil muhasebenin ana amacı, çevreyle ilgili üretim faaliyetlerini doğru bir şekilde değerlendirmeyi sağlamaktır. Bu, çevresel, ekonomik ve sosyal faydaların eşitliğini gözetmeyi amaçlar (Agarwal, Kalpaja, 2018: 209).

Yeşil muhasebenin diğer amaçları şunlardır (Raju, 2018; Karcıoğlu, Tosunoğlu, 2022: 66):

- Kaynak stokunun profili ve seviyesini gösteren bir bilanço oluşturmak.
- Kaynak stokuna ne kadar girildiği, kullanıldığı ve değişen hesapların belirlenmesi.
- Dönen ve sabit kıymetlerin mutabakatını sağlamak.
- Yeşil muhasebe sistemlerinin gelişimini desteklemek.
- Yönetim sistemlerinin ve çevre raporlamasının denetimine katkıda bulunmak.
- Çevresel sorunların mali tablolarla yansıtılmasını sağlamak.
- Geleneksel muhasebe uygulamalarından kaynaklanan etkilerin ortadan kaldırılması.

Yeşil muhasebenin makro hedefi, çevresel kaynakların finansal değerini belirleyerek milli gelir muhasebesinde sunmaktır. Mikro düzeyde ise çevresel sorunları işletme düzeyinde finansal hale getirerek yönetimin karar almasını desteklemektir (Yalçın, Sarıgül, 2021: 155; Altınbay, Durak, 2022: 142).

3.4. Fiziksel Yeşil Muhasebe Yaklaşımı

Fiziksel yeşil muhasebe yaklaşımı, işletmelerin çevresel etkilerini fiziksel olarak ölçüp kaydederek bu etkileri yönetmelerini sağlayan bir yaklaşımdır. Bu yaklaşımda enerji tüketimi, su kullanımı, atık üretimi ve karbon emisyonları gibi çevresel etkiler ölçülür ve kaydedilir (Maama, Appiah, 2019: 46). İşletmeler, çevresel performanslarını izleyebilir, raporlayabilir ve çevresel maliyetleri anlamalarına yardımcı olur. Ayrıca, sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmalarına katkı sağlar (Brooks, Schopohl, 2020: 97; Eze, Nkwo, 2024: 56).

3.5. Yeşil Muhasebenin Kullanım Alanları

Çevre koruma kurumunun raporunda, yeşil muhasebe kavramı dört başlık altında incelenmiştir; ulusal gelir muhasebesi, finansal muhasebe, yönetim muhasebesi ve maliyet muhasebesidir.

3.5.1. Ulusal Gelir Muhasebesi

Yeşil muhasebenin ulusal gelir muhasebesinde kullanımı, bir ülkenin ekonomik performansını değerlendirirken çevresel etkileri de hesaba katmayı amaçlamaktadır. Geleneksel ulusal gelir muhasebesi sadece ekonomik faaliyetleri ölçerken, yeşil muhasebe çevresel faaliyetleri de ölçerek daha kapsamlı bir değerlendirme sunar (Yılmaz, Şahin 2017: 117). Yeşil muhasebe ulusal gelir muhasebesinde kullanıldığında, çevresel faktörler de dikkate alınarak bir ülkenin toplam varlığını ve refahını daha doğru bir şekilde ölçmeye yardımcı olmaktadır. Bu yaklaşım, çevresel maliyetlerin ve faydaların ekonomiye etkisini anlamak için önemli bir araç sağlar. Ayrıca, yeşil muhasebe ulusal gelir muhasebesinde kullanıldığında, çevresel politika kararlarına ve sürdürülebilirlik stratejilerine daha iyi rehberlik edebilir (Apalı, Acun 2019: 27).

Bu sayede, ülkeler çevresel sürdürülebilirliklerini artırabilir ve ekonomik büyümeyi çevresel açıdan daha sürdürülebilir hale getirebilirler. Yeşil muhasebenin finansal muhasebede kullanımı, bir işletmenin çevresel etkilerini finansal terimlerle ölçmesine ve raporlamasına olanak tanır. Bu yaklaşım, işletmelerin çevresel performanslarını daha kapsamlı bir şekilde değerlendirmelerine ve paydaşlarıyla daha şeffaf bir iletişim kurmalarına yardımcı olur (Altınbay, Durak 2022: 151).

3.5.2. Finansal Muhasebe

Finansal muhasebede yeşil muhasebe kullanımı, işletmelerin çevresel maliyetlerini ve faydalarını belirlemelerine de katkı sağlamaktadır. Bu sayede, işletmeler çevresel faaliyetlerinin finansal performanslarına olan etkisini daha iyi anlayabilmektedirler. Ayrıca, yeşil muhasebe finansal muhasebede kullanıldığında, işletmeler çevresel etkilerini azaltmak için stratejiler geliştirme ve bu stratejilerin etkisini izleme konusunda da daha etkilidir. Yeşil muhasebenin finansal muhasebede kullanımı, işletmelerin sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmalarına ve çevresel etkilerini azaltarak daha sürdürülebilir bir işletme yönetimi sağlamalarına yardımcı olur. Bu sayede, işletmeler hem çevresel hem de ekonomik açıdan daha başarılıdırlar (Callejas, Ocampo-Salazar 2021: 183)..

3.5.3. Yönetim Muhasebesi

Yeşil muhasebe, yönetim muhasebesinde kullanıldığında, işletmelerin çevresel etkilerini değerlendirmelerine, yönetmelerine ve raporlamalarına olanak tanır. Yönetim muhasebesi, işletme içindeki yöneticilerin karar alma süreçlerini desteklerken, yeşil muhasebe çevresel boyutu ekleyerek bu bilgileri genişletir. Bu sayede işletmeler, çevresel maliyetleri ve faydaları daha iyi anlayarak çevresel etkilerini azaltmak için stratejiler geliştirebilir ve sürdürülebilir işletme yönetimine ulaşabilirler (Öztürk 2022: 745; Chamorro Gonzalez, Herrera Mendoza 2021: 170).

3.5.4. Maliyet Muhasebesi

Yeşil muhasebenin maliyet muhasebesinde kullanımı, işletmelerin çevresel maliyetlerini ölçmelerine ve yönetmelerine yardımcı olur. Bu yaklaşım, işletmelerin çevresel maliyetleri anlamalarını ve izlemelerini mümkün kılar. Maliyet muhasebesinde yeşil muhasebe, işletmelerin çevresel faaliyetlerin maliyet etkinliğini değerlendirmelerine ve çevresel sürdürülebilirlik için bilinçli kararlar almalarına olanak tanır. Ayrıca, çevresel performansları finansal terimlerle ifade ederek, işletmelerin sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmalarını sağlar (Süklüm 2019: 107; Apalı, Acun 2019: 32).

3.6. Yeşil Muhasebe Aşamaları

Yeşil muhasebe uygulamalarının başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için bazı kritik adımlar bulunmaktadır (Aslan 2017: 57; Yelgen 2022: 105-106):

- **Üst Düzey Yönetimin Desteğinin Elde Edilmesi:** Yeşil muhasebe uygulamalarının etkili olabilmesi için üst düzey yönetimin desteği gereklidir. Yönetimi bilgilendirmek ve onların desteğini almak önemlidir.
- **Önerilen Sistemin Sınırlarının Belirlenmesi:** Hangi faaliyetlerin, süreçlerin ya da birimlerin yeşil muhasebe kapsamına gireceği netleştirilmelidir.
- **Çevresel Etkilerin Ölçülmesi için Yöntemlerin Belirlenmesi:** Çevresel etkilerin ölçülmesi için uygun ve genellikle standartlaştırılmış ölçüm yöntemleri seçilmelidir.
- **Çevresel Maliyetlerin Belirlenmesi:** Çevresel etkiler belirlendikten sonra, bu etkilerin maliyetleri hesaplanmalıdır. Bu maliyetler doğrudan ve dolaylı maliyetler olarak sınıflandırılabilir.

- Ulusal Düzeyde Yeşil Muhasebe: Ülke çapında çevresel performans ve doğal kaynak kullanımı gibi geniş çaplı etkiler hesaplanır.
- Endüstriyel Düzeyde Yeşil Muhasebe: Belirli endüstrilerin çevresel etkileri ve performansları ölçülür.
- İşletme Düzeyinde Yeşil Muhasebe: Bir işletmenin çevresel etkileri, kaynak kullanımı, atık yönetimi, karbon ayak izi gibi faktörler değerlendirilir.
- Yeşil muhasebe, çevresel etkilerin farklı düzeylerde analizini yaparak daha etkili sürdürülebilirlik stratejilerinin geliştirilmesini sağlar (Aslanlı 2019: 46-47).

3.7. Yeşil Muhasebe Uygulama Düzeyleri

Yeşil muhasebe uygulamaları genellikle üç düzeyde incelenir: ulusal düzey, endüstriyel düzey ve işletme düzeyi. Yeşil muhasebe, şirketlerin çevresel etkilerini değerlendirmek ve raporlamak amacıyla kullandıkları bir muhasebe ve raporlama yöntemidir (Sezgin 2022: 57). Bu yaklaşım, şirketlerin çevresel sürdürülebilirlik performanslarını ölçmelerine, izlemelerine ve raporlamalarına olanak tanır. Yeşil muhasebe, çevresel maliyetlerin ve faydaların finansal performansa etkisini anlamak için kullanılır ve şirketlerin çevresel etkilerini azaltmak için stratejiler geliştirmelerine yardımcı olabilir. Bu sayede şirketler, sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmada daha başarılı olurlar (Giritoğlu, Güzel 2015: 221; Yılmaz, Şahin 2017: 121).

3.7.1. Endüstriyel Düzeyde Yeşil Muhasebe;

Endüstriyel işletmelerin çevresel etkilerini değerlendirmek ve yönetmek için kullanılan bir muhasebe ve raporlama yaklaşımıdır. Bu yaklaşım, işletmelerin çevresel performanslarını ölçmelerine, izlemelerine ve raporlamalarına olanak sağlar. Ayrıca, çevresel maliyetleri ve faydaları anlamalarına ve çevresel stratejiler geliştirmelerine yardımcı olur. Endüstriyel düzeyde yeşil muhasebe, işletmelerin çevresel etkilerini azaltarak daha sürdürülebilir bir yönetim sağlamalarına olanak tanır (Tarsuslu, Koçyiğit 2020: 333-334).

3.7.2. İşletme Düzeyinde Yeşil Muhasebe;

Bir işletmenin çevresel etkilerini değerlendirmek ve yönetmek için kullandığı bir muhasebe ve raporlama yöntemidir. Bu yöntem, işletmelerin çevresel performanslarını ölçmelerine, izlemelerine ve raporlamalarına olanak tanır. İşletme düzeyinde yeşil muhasebe, çevresel maliyetler ve faydaların anlaşılmasına, çevresel etkilerin azaltılmasına yönelik stratejiler geliştirilmesine yardımcı olur. Ayrıca, bu yaklaşım işletmelerin sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmalarını ve çevresel etkilerini azaltarak daha sürdürülebilir bir işletme yönetimi sağlamalarına olanak tanır (Renaldo vd. 2023: 447-448; Apalı, Acun 2019: 34).

3.8. Üniversite Eğitiminde Yeşil Muhasebe Kavramı

Geleneksel muhasebe anlayışı, şirketlerin çevre üzerindeki olumsuz etkilerini yansıtmada yetersiz kalmaktadır. Bu eksiklik nedeniyle, çevre sorunlarını tespit etmek ve önlemek amacıyla yeşil muhasebe kavramı geliştirilmiştir. Yeşil muhasebe, şirketlerin faaliyetlerinde çevre üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin belirlenmesi ve bu etkileri azaltmaya yönelik yapılan çalışmaların kaydedilmesidir (Azizi vd. 2023: 314). Yeşil muhasebe kavramı toplumda yeni bir kavram olmamakla birlikte, işletme operasyonlarında muhasebe sürecine entegre edilmemiştir. Bunun temel nedeni, muhasebecilerin yeşil muhasebenin ne olduğunu ve neden kullanılması gerektiğini bilmemesidir.

Sürdürülebilirlik kavramı, ekonomik ve sosyal faktörlerin yanı sıra insanların hayatlarını devam ettirebilmesi için hemen her alanda yer almaya başlamıştır (Khan, Gupta 2023: 147). Bu farkındalık, şirketlerin ürün tasarımıyla yeniden markalaşmaya kadar birçok

değişikliğe yol açmıştır. Böylece çevreye duyarlı bir yaklaşım ortaya çıkmış ve sosyal sorumluluğa yeni bir boyut eklenmiştir. Bu gelişmelerle birlikte, muhasebe bilgi sistemlerinin de çevresel faktörlere göre güncellenmesi gerekmektedir.

Günümüzde yeşil üretim, yeşil pazarlama ve yeşil muhasebe gibi kavramlar, dünya genelindeki çevre politikalarını doğrudan yansıtmaktadır. Yeşil muhasebe, çevreye ilişkin muhasebe ilkelerini içerir ve bu sayede şirketlerin karbon muhasebesi gibi çevresel hesaplamaları yapmaları sağlanır (Çetin, Doğan 2023: 164). Yeşil muhasebe, sosyal refah göstergesinin sınırlarını belirlemek için önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, doğal kaynakların tüketimi ve çevresel maliyetlerin muhasebeleştirilmesi konusunda işletmelere rehberlik eder.

Yeşil muhasebenin temel amacı, doğal kaynakların bilinçsiz ve verimsiz kullanımını önlemek ve bunların değerini belirlemektir. Küreselleşme ile birlikte artan ekonomik gelişmeler, muhasebeye olan ihtiyacı artırmıştır. Bu nedenle muhasebe alanındaki eğitimlerin düzenlenmesi önemlidir. Lisans, yüksek lisans ve diğer eğitim düzeylerinde muhasebe eğitimi verilmektedir ve bu eğitimin amacı, nitelikli muhasebe profesyonelleri yetiştirmektir (Azizi vd. 2023: 319).

Üniversite eğitiminde yeşil muhasebe, öğrencilere çevresel etkileri değerlendirmek ve yönetmek için gerekli muhasebe ve raporlama yöntemlerini öğretmeyi hedefler. Bu eğitim, öğrencilere çevresel maliyetleri ve faydaları anlamayı ve sürdürülebilirlik stratejileri geliştirmeyi öğretir. Mezunlar, çevresel sürdürülebilirlik konusunda liderlik yaparak işletmelerin daha sürdürülebilir hale gelmelerine katkı sağlar (Aslanlı, Fırat 2019: 217; Eny, Rum 2019: 88).

3.9 Literatür

Bu başlıkta konuya ilişkin daha önce yapılan çalışmalara kronolojik olarak değinilmiştir.

Hanifa ve Kahar (2015), çalışmalarında yeşil muhasebenin muhasebe öğrencileri tarafından kavranmasını incelemişlerdir. Bu araştırmanın amacı, muhasebe öğrencilerinin dört yıl veya daha uzun bir süre boyunca üniversite öğrencisi olarak yaptıkları arka plan çalışmalarına dayalı olarak yeşil muhasebe konusuna yönelik bir anlayış kazandırmak olarak belirlenmiştir. Dört öğrenciden toplanan veriler söylem analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuç olarak, muhasebe öğrencileri yeşil muhasebenin öğrenilmesinin çok önemli olduğu bildirilmiştir ve bir muhasebecinin çevre bilinci de dolaylı olarak şirketi yeşil muhasebe yöntemini uygulamaya teşvik edebileceği bildirilmiştir. Ayrıca çalışma

Yılmaz ve Şahin (2017), çalışmalarında muhasebe dersi alan öğrencilerin yeşil muhasebe konusundaki algı ve farkındalıklarını incelemişlerdir. Bu çalışma, son yıllarda oldukça önem kazanan sürdürülebilirlik, temiz çevre, temiz üretim vb. konulara odaklanmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmanın amacı öğrencilerin muhasebe derslerindeki anlayışlarını ortaya çıkarmak ve yeşil muhasebe konusundaki farkındalıklarını ölçmektir. Bunun için anket uygulanmış ve elde edilen verilerin analizi sonucunda staj/iş deneyimi tamamlayan öğrencilerde yeşil muhasebe farkındalığının daha yüksek olduğu, bankacılık ve sigortacılık öğrencilerinin çevre duyarlılığı, yetiştirilmeleri gerektiği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ve yüksek okullarındaki öğrencilerin algı ve farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

Ekinler ve Tanç (2022), çalışmalarında çevre ve muhasebe arasındaki ilişkiyi nitel araştırma yöntemiyle incelemişlerdir. Çalışmanın sonucunda özellikle son yıllarda çevre

muhasebesi alanında pek çok araştırmanın yapıldığı belirlenmiş ve buna rağmen yerli literatürde çevre muhasebesi üzerine çok az araştırma bulunmaktadır.

4.YEŞİL MUHASEBE VE UYGULAMALARI HAKKINDA ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FARKINDALIK VE BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Bu bölümde araştırma verileri, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi öğrencileri ile yapılan yüz yüze anketle elde edilmiştir. Bu makale, yayın ve araştırma etiğine uygun olarak hazırlanmıştır. Yazarlar tarafından gerek kaynakça kullanırken gerekse araştırma yapılırken bütün etik kurallara uyulmuştur. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Bilimsel Araştırma Önerisi Etik Değerlendirme Kurulu'nun 20.03.2024 tarihli toplantısında alınan 2024/22 sayılı kararı ile araştırmanın etik olarak uygunluğuna oy birliğiyle karar verilmiştir. Araştırmanın konusu, amacı, önemi ve kullanılan istatistiksel yöntemler açıklanırken, elde edilen bulgular ve yorumlar sunulmuştur.

4.1. Araştırmanın Amaç ve Önemi

Bu çalışmanın amacı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerinin yeşil muhasebe ve uygulamalarına yönelik farkındalık ve bilgi düzeylerini belirlemektir. Muhasebe eğitimi gören öğrenciler, muhasebe meslek mensubu adayları olup, muhasebe sistemiyle doğrudan etkileşim içindedirler. Çalışma, öğrencilerin doğayı koruma bilinçlerinin yeşil muhasebe farkındalıklarına etkisini tespit etmeyi hedeflemektedir. Ayrıca, demografik verilerin yeşil muhasebe üzerindeki etkisi de incelenmektedir.

Yeşil muhasebe ile ilgili araştırmalar, batılı ülkelerde 1970'li yıllardan itibaren önem kazanmaya başlamış, 1990'lardan sonra çevre sorunlarına yönelik önlemlerle artan bir ilgi görmüştür. Bu çalışmanın literatürden farkı, daha önce çalışılmamış bir üniversite örneği kullanarak verilerin zenginleştirilmesi ve literatüre katkı sağlamasıdır.

4.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, 2023-2024 Akademik Yılı Güz Döneminde Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde öğrenim gören 48.353 öğrenciden oluşmaktadır. Örneklem grubu, kolayda örnekleme yöntemiyle ve gönüllülük esasına dayanarak belirlenen 474 öğrenciden oluşmaktadır. Örneklem sayısı, evrenin büyüklüğü ve güven aralığına göre hesaplanmış ve %95 güven aralığı ile en düşük örneklem sayısı 400 olarak bulunmuştur (Arslan ve Demir, 2022).

Araştırma evreninin bilindiği durumlarda, seçilecek örneklem büyüklüğünün tespiti için aşağıdaki formül kullanılabilmektedir (Salant ve Dilman, 1994:55; Arslan 2022:1576; Akgün ve Bozkurt 2023:7).

$$n=(N.t^2.p.q)/(d^2.(N-1)+ t^2.p.q)$$

Formülde,

n = Örneklem alınacak birey sayısı,

N = Evrendeki birey sayısı,

p = İncelenecek olayın görülüş sıklığı (gerçekleşme olasılığı),

q = İncelenecek olayın görülmeyiş sıklığı (gerçekleşmeme olasılığı),

t = Belirli bir anlamlılık düzeyinde, t tablosuna göre bulunan teorik değer,

d = Olayın görülüş sıklığına göre yapılmak istenen + sapma olarak simgelenmiştir.

$t = 1,96$ 'dır. $\alpha = 0.05$ 'de ∞ serbestlik derecesindeki "T" değeridir.

$$n = \frac{48.353 \cdot 1,96^2 \cdot 0,50 \cdot 0,50}{0,05^2 \cdot (48.353 - 1) + 1,96^2 \cdot 0,50 \cdot 0,50} = 400$$

4.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, iki veri toplama aracı kullanılmıştır: "Kişisel Bilgi Formu" ve "Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Yeşil Muhasebe Konusundaki Algıları ve Farkındalıkları" ölçeği.

Kişisel Bilgi Formu: Öğrencilerin demografik bilgilerini toplamak için hazırlanan, 5 sorudan oluşan formdur (Ek-1).

Yeşil Muhasebe Algı ve Farkındalıkları Ölçeği (YMAF): Yılmaz ve Şahin (2017) tarafından geliştirilen, 25 sorudan oluşan 5'li Likert ölçeği, 4 alt boyuttan oluşmaktadır:

- Yeşil Muhasebe Algısı
- Çevre Bilinci
- Yeşil Muhasebe Eğitimi
- Yeşil Muhasebe Farkındalığı

Ölçeğin güvenirlik değeri 0,888 olarak belirlenmiştir.

Veri toplama araçlarından elde edilen bulgular şu hipotezler doğrultusunda değerlendirilecektir:

- **H1:** Öğrencilerin yeşil muhasebe algı ve farkındalık düzeyleri yüksektir.
- **H2:** Öğrencilerin yeşil muhasebe algı ve farkındalık düzeyleri cinsiyete göre farklılık göstermektedir.
- **H3:** Öğrencilerin yeşil muhasebe algı ve farkındalık düzeyleri bölüme göre farklılık göstermektedir.
- **H4:** Öğrencilerin yeşil muhasebe algı ve farkındalık düzeyleri sınıf düzeyine göre farklılık göstermektedir.
- **H5:** Öğrencilerin yeşil muhasebe algı ve farkındalık düzeyleri alınan muhasebe dersine göre farklılık göstermektedir.

Verilerin Analizi

Araştırmacı tarafından yüzyüze olarak elde edilen anket verileri Excel uygulamasına aktarıldıktan sonra IBM SPSS 22 Paket İstatistik programı ile analiz edilmiştir. Analizlerde ilk olarak verilerin güvenirliği, normal dağılıma uygun olup olmadığı test edilmiş ardından betimsel istatistik (frekans), tek yönlü varyans analizi, bağımsız örneklem için t testi ve korelasyon analizleri ile hipotezler test edilmiştir. Yapılan analizlerin ardından bulguların yorumlanması ve değerlendirmeler nitel olarak araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Bulguları

Bu çalışmaya katılım sağlayan 474 öğrencinin ilk olarak demografik özellikleri değerlendirilmiştir (Tablo 3.1).

Tablo 4.1 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Özellik	Frekans (N)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
<i>Kadın</i>	275	58,0
<i>Erkek</i>	199	42,0
Bölüm		
<i>Finans ve Bankacılık</i>	54	11,4
<i>Maliye</i>	64	13,5
<i>İşletme</i>	83	17,5
<i>Uluslararası Ticaret ve Lojistik</i>	47	9,9
<i>İktisat</i>	57	12,0
<i>ÇEKO</i>	53	11,2
<i>Yönetim Bilişim Sistemleri</i>	49	10,3
<i>Ekonometri</i>	33	7,0
<i>Kamu Yönetimi</i>	34	7,2
Sınıf		
<i>1. Sınıf</i>	209	44,1
<i>2. Sınıf</i>	162	34,2
<i>3. Sınıf</i>	70	14,8
<i>4. Sınıf</i>	33	7,0
Alınan Muhasebe Dersi		
<i>Muhasebe 1</i>	434	91,6
<i>Muhasebe 2</i>	40	8,4
<i>Maliyet Muhasebesi</i>	-	-
Muhasebe Alanında Staj-İş Tecrübesi		
<i>Evet</i>	-	-
<i>Hayır</i>	474	100,0
Toplam	474	100

Tablo 4.1’de görüldüğü üzere çalışmaya katılan öğrenciler çoğunluk olarak; kadın, işletme bölümünde eğitim gören, 1. sınıfta, Muhasebe 1 dersi alan ve alanda staj ya da iş tecrübesi olmayan bireylerden meydana gelmektedir.

Demografik özelliklerin değerlendirilmesinin ardından sonrasında hipotezlerin test edilebilmesi için elde edilen verilerin dağılımları, çarpıklık-basıklık değerleri ile incelenmiştir.

Tablo 4.2 Ölçek Verilerine İlişkin Çarpıklık-Basıklık Değerleri

Sorular	Çarpıklık		Basıklık	
	İstatistik Hata	Std. Hata	İstatistik	Std.
1	-,818		,158	
2	-,602		-,704	
3	-,301		-1,118	
4	,126		-1,244	

5	,844		-,383	
6	-,319		,194	
7	-,576		,302	
8	-,380		-,077	
9	-,443		,132	
10	-,380		-,062	
11	-,483		,053	
12	-,474		,034	
13	-,596	,112	-,077	,224
14	-,773		,197	
15	-,530		,186	
16	-,658		,098	
17	-,352		,424	
18	-,636		,139	
19	-,297		-,070	
20	-,465		-,006	
21	-,768		-,025	
22	-,205		-,500	
23	-,177		-,563	
24	-,624		-,002	
25	-,592		-,473	

Tablo 4.2 incelendiğinde çalışma verilerinin tümünde çarpıklık-basıklık değerlerinin $\pm 1,5$ değerleri arasında olduğu görülmektedir. Bu bağlamda veriler normal dağılıma uyum sağlamaktadır ve hipotezlerin test edilmesinde parametrik test tekniklerinin kullanılmasının uygun olduğu belirlenmiştir.

Ölçek alt boyutları ve toplam verilerin güvenirlik analizlerinin gerçekleştirilmesi sonucunda Tablo 4.3'teki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 4.3 Veri Toplama Aracı ve Alt Boyutlara İlişkin Güvenirlik Düzeyleri

Ölçek ve Alt Boyutlar	Cronbach's Alpha
Yeşil Muhasebe Algısı	0,869
Çevre Bilinci	0,868
Yeşil Muhasebe Eğitimi	0,705
Yeşil Muhasebe Farkındalığı	0,794
YMAF	0,906

Tablo 3.3 incelendiğinde çalışmada kullanılan ölçek ve alt boyutlarının tümünün güvenirlik düzeylerinin 0,70'in üzerinde olduğu belirlenmiştir. Bu da çalışmanın verilerinin güvenirlik düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Çalışmanın ilk hipotezi “H1: Öğrencilerin yeşil muhasebe algı ve farkındalık düzeyleri yüksektir.” olarak belirlenmiştir. Hipotezin test edilmesi için ölçek toplam ve alt boyutlara verilen yanıtların ortalamaları belirlenmiştir (Tablo 3.4).

Tablo 4.4 Öğrencilerin Yeşil Muhasebe Algı ve Farkındalık Düzeyleri

Ölçek ve Alt Boyutlar	Ort. ($\bar{X}$) $\pm$ S.S
Yeşil Muhasebe Algısı	3,32 $\pm$ 0,70
Çevre Bilinci	3,06 $\pm$ 0,71
Yeşil Muhasebe Eğitimi	3,52 $\pm$ 1,01
Yeşil Muhasebe Farkındalığı	3,14 $\pm$ 0,82
YMAF	3,27 $\pm$ 0,60

Tablo 4,4’te görüldüğü üzere 5’li likert ölçeği formundaki ölçeğe verilen yanıt ortalamaları tüm alt boyutlar ve ölçek toplamında 3’ün üzerindedir. Bu bağlamda ortalamanın üzerinde yani yüksek bilgi ve farkındalığa sahip oldukları çıkarımı yapılabilmektedir. Bu nedenle H1 kabul edilmektedir.

Çalışmada “H2: Öğrencilerin yeşil muhasebe algı ve farkındalık düzeyleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.” olarak belirlenmiştir ve hipotezin test edilebilmesi için t testi gerçekleştirilmiştir (Tablo 3.5).

Tablo 4.5 Öğrencilerin Algı ve Farkındalık Düzeylerinin Cinsiyete Göre Farklılıkları

Ölçek ve Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Ort. ($\bar{X}$)	F	t	p
Yeşil Muhasebe Algısı	Kadın	275	3,31	2,66	-0,317	0,752
	Erkek	199	3,33			
Çevre Bilinci	Kadın	275	3,07	3,37	0,358	0,721
	Erkek	199	3,05			
Yeşil Muhasebe Eğitimi	Kadın	275	3,47	1,45	-1,295	0,196
	Erkek	199	3,60			
Yeşil Muhasebe Farkındalığı	Kadın	275	3,16	0,48	0,580	0,562
	Erkek	199	3,11			
YMAF	Kadın	275	3,27	3,30	-0,054	0,957
	Erkek	199	3,27			

*p<0,05

Tablo 4.5 incelendiğinde ölçek alt boyutları ve toplam puanlarında cinsiyet değişkeninin anlamlı bir farklılığa neden olmadığı görülmektedir (p>0,05). Bu nedenle H2 reddedilmektedir.

Çalışmada üçüncü hipotez “H3: Öğrencilerin yeşil muhasebe algı ve farkındalık düzeyleri bölüme göre anlamlı farklılık göstermektedir.” olarak belirlenmiştir. Hipotezin test edilebilmesi için tek faktörlü varyans analizinden (ANOVA) faydalanılmıştır (Tablo 4.6).

Tablo 4.6 Öğrencilerin Algı ve Farkındalık Düzeylerinin Bölüm Değişkenine Göre Farklılıkları

Özellikler		Kareler Toplamı	F	p
Yeşil Muhasebe Algısı	Gruplararası	11,364	2,944	0,003*
	Grupiçi	224,367		
Çevre Bilinci	Gruplararası	3,177	0,781	0,620
	Grupiçi	236,455		
Yeşil Muhasebe Eğitimi	Gruplararası	10,949	1,348	0,218
	Grupiçi	472,138		
Yeşil Muhasebe Farkındalığı	Gruplararası	12,541	2,333	0,018*
	Grupiçi	312,489		
YMAF	Gruplararası	8,721	3,094	0,002*
	Grupiçi	163,858		

*p<0,05

Tablo 4.6 incelendiğinde öğrencilerin yeşil muhasebe algısı ve yeşil muhasebe farkındalığı alt boyutları ile toplam ölçek puanlarında bölüm değişkeninin anlamlı bir farklılığa neden olduğu belirlenmiştir (p<0,05). Farklılıkların hangi bölümler arasında olduğunun belirlenmesi için ise post hoc testlerinden Tukey testi kullanılmıştır ve sonuçlar Tablo 4.7’de paylaşılmıştır.

Tablo 4.7 Bölümler Arasındaki Farklılıkların Belirlenmesi İçin Tukey Testi

Bağımlı Değişken	Bölüm	Bölüm	Standart Hata	p
Yeşil Muhasebe Algısı	Finans ve Bankacılık	İşletme	0,121	0,020
		Ekonometri	0,127	0,049
Yeşil Muhasebe Farkındalığı	Maliye	Kamu	0,133	0,012
		Yönetimi		
YMAF	Finans ve Bankacılık	İşletme	0,128	0,024

*p<0,05

Tablo 4.7 incelendiğinde yeşil muhasebe algısı alt boyutunda işletme ile finans ve bankacılık bölümleri arasında, yeşil muhasebe farkındalığı alt boyutunda ekonometri ve kamu yönetimi bölümleri arasında, toplam ölçek puanlarında ise finans ve bankacılık ile işletme bölümleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olduğu belirlenmiştir (p<0,05). Diğer bölümler arasında ise anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Elde edilen sonuca göre H3 kabul edilmektedir.

Çalışmada dördüncü hipotez “H4: Öğrencilerin yeşil muhasebe algı ve farkındalık düzeyleri sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir.” olarak belirlenmiştir. Hipotezin test edilebilmesi için ANOVA analizi gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.8 Öğrencilerin Algı ve Farkındalık Düzeylerinin Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Farklılıkları

Özellikler		Kareler Toplamı	F	p
Yeşil Muhasebe Algısı	Gruplararası	1,056	0,705	0,549
	Grupiçi	234,674		

Çevre Bilinci	Gruplararası	1,749	1,152	0,328
	Grupiçi	237,883		
Yeşil Muhasebe Eğitimi	Gruplararası	6,748	2,220	0,085
	Grupiçi	476,338		
Yeşil Muhasebe Farkındalığı	Gruplararası	5,185	2,540	0,056
	Grupiçi	319,845		
YMAF	Gruplararası	1,524	1,396	0,243
	Grupiçi	171,055		

*p<0,05

Tablo 4.8’de yer alan verilere göre ölçek alt boyutları ve toplam puanları sınıf düzeyine göre anlamlı farklılaşmamaktadır ($p>0,05$). Bu nedenle H4 reddedilmektedir.

Çalışmada beşinci hipotez “H5: Öğrencilerin yeşil muhasebe algı ve farkındalık düzeyleri alınan muhasebe dersine göre anlamlı farklılık göstermektedir.” olarak belirlenmiştir. Hipotezin test edilebilmesi için ANOVA analizi gerçekleştirilmiştir (Tablo 4.9).

Tablo 4.9 Öğrencilerin Algı ve Farkındalık Düzeylerinin Alınan Muhasebe Dersine Göre Farklılıkları

Özellikler		Kareler Toplamı	F	p
Yeşil Muhasebe Algısı	Gruplararası	1,212	2,439	0,119
	Grupiçi	234,519		
Çevre Bilinci	Gruplararası	0,000	0,000	0,990
	Grupiçi	239,632		
Yeşil Muhasebe Eğitimi	Gruplararası	0,147	0,143	0,705
	Grupiçi	482,940		
Yeşil Muhasebe Farkındalığı	Gruplararası	0,404	0,587	0,444
	Grupiçi	324,626		
YMAF	Gruplararası	0,438	1,201	0,274
	Grupiçi	172,141		

*p<0,05

Tablo 4.9 incelendiğinde öğrencilerin algı ve farkındalık düzeyleri alınan muhasebe dersine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Bu nedenle H5 reddedilmektedir.

Tartışma:

Bu çalışmada, öğrencilerin yeşil muhasebe ve sürdürülebilirlik konusundaki bilgi ve farkındalık düzeyleri incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre, öğrenciler genel olarak yüksek bilgi ve farkındalığa sahiptir. Üniversitenin verdiği eğitim, çevresel sorumluluk ve yeşil muhasebe konularında etkili olmuştur. Ayrıca, bu farkındalık toplumsal bilinçlenmenin bir göstergesi olabilir. Literatürde de benzer çalışmalar yer almakta, örneğin Junger da Silva ve ark. (2020) ve Rahman ve ark. (2019), öğrencilerin bu konularda yüksek farkındalık seviyelerine sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Cinsiyet değişkeni ile yapılan analizde ise anlamlı bir fark bulunmamıştır, bu da yeşil muhasebe konusundaki farkındalığın cinsiyet ayrımı gözetmeksizin eşit olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, toplumda çevresel sorunlara dair eğitim ve bilinçlendirmenin eşit derecede etkili olduğunu gösteriyor.

Bölüm değişkeni ile yapılan analizde ise bazı bölümler arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Özellikle işletme ve finans-banking bölümleri arasında, öğrencilerin yeşil muhasebe algısı ve farkındalığına dair farklılıklar gözlemlenmiştir. Bu farklılıkların, her bölümün müfredatına ve çevresel eğitimlere verilen öneme bağlı olduğu düşünülmektedir.

Sınıf düzeyiyle ilgili yapılan analizde ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu da, yeşil muhasebe eğitimine başından itibaren benzer bir seviyede yaklaşılmakta olduğuna işaret etmektedir. Ancak, bu durum eğitim müfredatının ilerleyen sınıflarda daha detaylı işlenmesi gerektiğini düşündürülebilir.

Son olarak, muhasebe derslerinin içeriği ile ilgili analizde de anlamlı farklar bulunmamıştır. Bu, tüm muhasebe derslerinde yeşil muhasebe konularının tutarlı bir şekilde işlendiğini göstermektedir. Ancak, bu alanda daha detaylı derslerin eklenmesi, öğrencilerin bilgilerini ve farkındalıklarını daha da artırabilir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sivas Cumhuriyet Üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin yeşil muhasebe ve uygulamalarına ilişkin farkındalık ve bilgi düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada muhasebe dersi alan 474 öğrenci örnekleme alınmış ve veri toplama araçları olarak “Kişisel Bilgi Formu” ve “Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Yeşil Muhasebe Konusundaki Algıları ve Farkındalıkları” anketleri kullanılmıştır. Veriler, IBM SPSS 22 Paket İstatistik programı ile analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda ulaşılan bulgular şunlardır:

- Ölçeğe verilen yanıt ortalamaları tüm alt boyutlar ve ölçek toplamında 3’ün üzerindedir ve öğrenciler yüksek bilgi ve farkındalığa sahiptir.
- Cinsiyet değişkeni, ölçek alt boyutları ve toplam puanlarında anlamlı bir farklılık yaratmamaktadır.
- Bölüm değişkeni, yeşil muhasebe algısı ve farkındalığı ile toplam ölçek puanlarında anlamlı farklar yaratmaktadır. Özellikle işletme ve finans-banking bölümleri arasında algı, ekonometri ve kamu yönetimi bölümleri arasında farkındalık düzeylerinde farklılıklar gözlemlenmiştir.
- Sınıf düzeyine göre anlamlı fark bulunmamıştır.
- Öğrencilerin algı ve farkındalık düzeyleri, aldıkları muhasebe dersine göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Elde edilen bu sonuçlar ışığında şu öneriler geliştirilmiştir:

- Yeşil muhasebe konusundaki bilgi ve farkındalığın daha da artırılması amacıyla müfredat gözden geçirilmeli ve bu konu daha detaylı bir şekilde işlenmelidir.
- Farklı bölümler arasında belirgin algı ve farkındalık farklılıkları göz önüne alındığında, bu bölümler arasında bilgi paylaşımı ve iş birliği teşvik edilmelidir.
- Öğrencilerin teorik bilgilerini pratiğe dökebilmeleri için yeşil muhasebe uygulamalarıyla ilgili staj ve uygulamalı eğitim programları organize edilmelidir. Bu sayede öğrenciler, gerçek iş ortamlarında yeşil muhasebe uygulamalarını deneyimleyerek daha yüksek bir farkındalık geliştirebilirler.

- Yeşil muhasebe konusunun daha etkili bir şekilde öğretilmesi için interaktif ve çeşitli öğretim yöntemleri kullanılabilir.
- Farklı üniversitelerden örneklem alarak yapılacak yeni çalışmalar, literatürün geliştirilmesine akademik anlamda katkı sağlayacaktır.

Bu önerilerin, öğrencilerin yeşil muhasebe konusundaki bilgi ve farkındalık düzeylerini artırması ve farklı bölümler arasındaki bilgi paylaşımını teşvik etmesi açısından önemli adımlar olduğu düşünülmektedir ve bu çalışma ile literatüre katkı sağlandığı ifade edilebilir

KAYNAKÇA

- Agarwal Varsha ve Lakshmi Kalpaja (2018). A study on the importance of green accounting. International journal of advance research, ideas and innovations in technology, 4(5), 206-210.
- Akgün Muhammed Kürşat ve Bozkurt Öznur. (2023). Bireysel Emeklilik Sistemindeki Katılımcıların Memnuniyet ve Güven Algılarının İncelenmesi, Çalışma İlişkileri Dergisi, 14(1), ss:1-19
- Altınbay Ali ve Durak Hülya (2022). Çevre muhasebesi, yeşil muhasebe ve karbon muhasebesi kavramları hakkında yazılan makalelerin bibliyometrik analizi. International Journal of Applied Economic and Finance Studies, 7(1), 140-155.
- Apalı Ali ve Acun Özlem (2019). Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerde Yeşili Koruma Bilincinin Yeşil Muhasebe Üzerindeki Etkisinin Araştırılması. Oğuzhan Sosyal Bilimler Dergisi, 1(1), 18-36.
- Arslan Erdal. 2022. Nitel Araştırmalarda Geçerlilik ve Güvenilirlik, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 51(1), 395-407.
- Arslan, R., & Demir, G. (2022). G-POWER ve MINITAB uygulamalı örnekleme yöntemleri. Nobel Yayınları.
- Aslanlı, Sait (2019). İşletmelerde yeşil pazarlama anlayışı ve çevresel muhasebe ilişkisi: Yeşil yıldızlı otel işletmeleri üzerine araştırma (Doctoral dissertation, Bursa Uludag University (Turkey)).
- Azizi Ssedighe, Sotoudehnejad Fatemeh ve Akhlaghi Yazdinejad Esmail (2023). Environmental Accounting: An Effort To Develop for Identifying and Ranking Green Accounting Indicators. International Journal of Finance ve Managerial Accounting, 8(30), 309-323.
- Bozdemir Enver ve Öcel Yusuf (2017). Sağlık Teknolojisi Yatırım Kararlarının Değerlendirilmesinde Fayda Maliyet Analizi: Bilgisayarlı Tomografi ve Manyetik Rezonans Görüntülemesi Örneği/Cost-Benefit Analysis in Evaluating Health Technology Investment Decisions: Computed Tomography and Magnetic Resonance Imaging Example. Muhasebe ve Finansman Dergisi, (73).
- Brooks Chris ve Schopohl Lisa (2020). Green accounting and finance: Advancing research on environmental disclosure, value impacts and management control systems. British Accounting Review, Forthcoming.
- Callejas Dani Garcia ve Ocampo-Salazar Carmen A. (2021). Whither environmental accounting. The challenge of ecological and green accounting. In Environment and Innovation (pp. 179-200). CRC Press.

- Chamorro Gonzalez Candy ve Herrera Mendoza Ketty (2021). Green accounting in Colombia: a case study of the mining sector. *Environment, Development and Sustainability*, 23, 6453-6465.
- Çetin Atagan Aysun ve Doğan Saime (2023). Yeşil Muhasebeye Yönelik Kavramsal Bir Araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 25 (Modavıca Özel Sayısı), 153-179.
- Gacser Norbert Gyorgy ve Szoka Karoly (2021). Sustainability accounting-historical development and future perspectives of the discipline. *PressAcademia Procedia*, 14(1), 1-4.
- Giritlioğlu İbrahim ve Güzel Melik Onur (2015). Otel İşletmelerinde Yeşil Yıldız Uygulamaları: Gaziantep ve Hatay Bölgesinde Bir Araştırma. *Journal of International Social Research*, 8(40).
- Haftacı Vasfi ve Soylu Kamuran (2008). Çevresel bilgilerin muhasebesi ve raporlanması. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (15), 92-113.
- Hammitt, James (2021). Accounting for the distribution of benefits and costs in benefit–cost analysis. *Journal of Benefit-Cost Analysis*, 12(1), 64-84.
- Hernádi, Bettina Hodi (2012). Green accounting for corporate sustainability. *Theory, Methodology, Practice-Review of Business and Management*, 8(02), 23-30.
- Işık, Aynur (2022). Muhasebe Denetiminde Kontrol Riskinin Hesaplanması ve Türkiye Uygulamaları (Kuramsal Araştırma). *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (96), 85.
- Karababa Gölbek, Asiye (2018). Muhasebe standartları ve uygulamasına genel bir bakış. *Türk Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 16-24.
- Karcioğlu Reşat ve Tosunoğlu Büşra (2022). Yeşil Muhasebe Araştırmalarının Bilim Haritalama Teknikleri ile Bibliyometrik Analizi. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 24(MODAVICA Özel Sayısı), 57-70.
- Kocamaz, Hilal (2012). Uluslararası Muhasebe Standartlarının Dünyada ve Türkiye’de Oluşum ve Gelişim Süreci. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 105-120.
- Korukoglu, Aysen (2014). İşletmelerin Çevre Muhasebesi Konularına Yaklaşımlarının Analizi/An Analysis of the Approaches of Enterprises Towards Environmental Accounting Subjects. *Ege Akademik Bakis*, 14(3), 481.
- Lako, Andreas (2017). Ecological crisis and urgency of green accounting. *Accounting*.
- Maama Haruna ve Appiah Kingsley Opoku (2019). Green accounting practices: lesson from an emerging economy. *Qualitative Research in Financial Markets*, 11(4), 456-478.
- Mamić-Sačer, Ivana (2015). The regulatory framework of accounting and accounting standard-setting bodies in the European Union member states. *Financial Theory and Practice*, 39(4), 393-410.
- Metin, Ergün (2017). İşletmelerde iş sağlığı ve güvenliği harcamalarının yönetim ve maliyet muhasebesi açısından fayda maliyet analizi: Manisa Kalıp Sanayi örneği (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

- Muller, Nicholas Z. (2018). Environmental benefit-cost analysis and the national accounts. *Journal of Benefit-Cost Analysis*, 9(1), 27-66.
- Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi, 25(Özel Sayı), 325- 334.
- Öztürk, Seçil (2022). Türkiye’de Çevre Muhasebesi Konusunda Yayınlanmış Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(26), 743-767.
- Raju, Kanaka (2018). Green accounting practices. *Indian Journal of Accounting (IJA)* Vol, 50(1).
- Renaldo Nicholas, Andi Andi Putri, Novita Yulia ve Yani Fitri (2023). Development of Teaching Materials for a New Accounting Paradigm: From Concepts to Green Accounting Types. In *International Conference on Business Management and Accounting* (Vol. 1, No. 2, pp. 443-451).
- Salant Priscilla ve Dilman Don A. (1994). *How to Conduct Your Own Survey*, John Wiley & Sons, Inc. Newyork,
- Savova, Kamileya (2021). Differences in application of accounting standards-current aspects. *Ekonomicko-manazerske spektrum*, 15(1), 111-122.
- Sezgin, Rıdvan (2022). *Karbon Emisyon Yönetiminde Karbon Yönetim Muhasebesi*. Eğitim Yayınevi.
- Süklüm, Nurcan (2019). Yeşil muhasebe farkındalığının sosyal sorumluluk çerçevesinde analizi: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi örneği. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (84), 95-112.
- Süklüm, Nurcan (2019). Yeşil Muhasebe’nin İşletme Lisans Eğitimi Müfredatı İçerisindeki Durumu. *Journal of Social Sciences and Education*, 2(1), 162-172.
- Tarsuslu Sinan ve Koçyiğit Seyhan Çil (2020). Üniversite öğrencilerinin yeşil muhasebe konusundaki algıları ve farkındalıkları: Bir üniversite örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 23(1), 326-340.
- Terzi, Serkan (2013). Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (Ufrs 10) Açısından Konsolidasyon İlkeleri ve Kontrol Modeli. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15(1), 281-300.
- Yalçın Aybüke ve Sarıgül Sümerli Sevgi (2021). Yesil Pazarlama ve Yesil Muhasebe Konularının Görsel Haritalama Teknigine Göre Bibliyometrik Analizi 1. *Third Sector Social Economic Review*, 56(1), 304-328.
- Yelgen, Esin (2022). Yeşil Muhasebe ve Uygulama Örnekleri Üzerine Bir Çalışma. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, (Özel Sayı), 100-126.
- Yetkin, Nurbanu (2013). Çevresel bilgilerin muhasebesi ve raporlanmasına yönelik bir uygulama (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Yılmaz Züleyha ve Şahin Zeynep (2017). Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Yeşil Muhasebe Konusundaki Algıları ve Farkındalıkları. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 3 (01), 110-122.
- Yünlü, Murat (2020). Türkiye’deki muhasebe uygulamalarının tarihsel gelişimi ve günümüzdeki durumu. *Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi*, (18), 180-192.

Zencirkıran, Semih (2015). Uluslararası Muhasebe ve Denetim Standartlarının Ulusal Düzeydeki Mevzuat ile İlişkisi: Türkiye Örneği. Sayıştay Dergisi, (98), 61-74.